

Møde i Nationalparkrådet den 19. marts 2019	
Endeligt referat	udsendt 04.04.19
Mødetid:	Onsdag den 19. marts 2019 kl. 17:00 – 20:30
Mødested:	Danhostel Ribe, Sct. Peders Gade 16, 6760 Ribe
Deltagere:	Medlemmer af Nationalparkrådet for Nationalpark Vadehavet, sekretariatsleder Peter Saabye Simonsen, konsulent Anne Husum Marboe, konsulent John Frikke og sekretær Alette Houman Dyhrfjeld
Mødeleder:	Peter Saabye Simonsen, sekretariatsleder
Referent:	Alette Houman Dyhrfjeld

Vadehavets Bådklubber	Steffen Steffensen	
Museerne i Vadehavsområdet	Anne Marie Overgaard	
Danmarks Fiskeriforening	Lasse Guldborg Sörns	Ikke til stede
Dansk Botanisk Forening	Søren Vinding	
Destination Sydvestjylland	Poul Therkelsen	
Aarhus Universitet, Bioscience	Thomas Bregnballe	Afbud
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	Karen-Marie Mortensen	Afbud
GEUS	Merete Binderup	
LAG Fanø/Varde	Kim Dahl Madsen	
LAG Tønder/Haderslev	Johanne Marie Ludvigsen	
FLAG og Danmarks Idræts Forbund	Ole Jakobsen	
Lokalarkiverne	Birgitte Thomsen	
Marsken omkring Sneum Å	Birgit Hansen	
Region Syddanmark	Poul Fremmelev	Afbud
Det Rådgivende Udvalg for Tøndermarsken	Mette Nielsen	
Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet	Karen Sandrini	
Sydvestjysk Udviklingsforum	Winnie Abildgaard	
Vadehavets Formidlerforum	Klaus Melbye	Afbud
Vadehavskunsterne	Elin Grønning	
Skallingen, Ho og Oksbøl	Anne Marie Slaikjær	
Varde Ådal	Hans Julius Jakobsen	
Marbækområdet	Carsten Mathiesen	
Fanø	Ole Mouritzen	
Fanø	Karen Boel Madsen	
Ribemarsken	Kent Rygaard	
Ribemarsken	Jens Lorenzen	Afbud
Mandø	Ove Nielsen	Afbud
Rømø	Jan Gravesen	
Rømø	Arne Hansen	
Tøndermarsken	Vakant	Afbud
Tøndermarsken	Niels Johansen	Afbud

Dagsorden pkt.:	1. Velkomst og godkendelse af dagsorden
Motivering:	Peter Saabye Simonsen byder velkommen. De enkelte rådsmedlemmer præsenterer sig.
Referat:	Peter Saabye Simonsen bød velkommen til årets første rådsmøde og orienterede om afbud – herunder fra Janne Liburd, som beklagede, at hun ikke kunne være til stede. Rådets medlemmer præsenterede sig for hinanden og orienterede om hvilket område eller hvilken organisation de repræsenterer. Efter præsentationsrunden gennemgik Peter Saabye Simonsen dagsordenen, som blev godkendt.
Dagsorden pkt.:	2. Konstituering
	Karen Boel Madsen introducerer til rådsarbejdet, hvorefter rådet vil blive bedt om at indstille 2 mandlige og 2 kvindelige kandidater til posten som rådets repræsentanter i bestyrelsen. Dernæst vil rådet blive bedt om at konstituere sig med formand og næstformand. Forud for mødet bedes rådets medlemmer tage stilling til hvorvidt de ønsker at stille op til ovenstående poster. Ikke fremmødte medlemmer af Rådet kan opstille kandidater ved at sende en e-mail til sekretariatet: vadehavet@danmarksnationalparker.dk, senest 2 hverdage før valgdagen, hvor de anfører deres forslag til kandidater.
Referat:	Karen Boel Madsen fortalte om rådsarbejdet, som hun har deltaget i siden rådets første møde i 2011. Rådet mødes 3-4 gange om året og der drøftes mange interessante og forskellige emner. Rådet er nedsat af bestyrelsen og det er bestyrelsen der bestemmer hvilke sager de ønsker rådet behandler og afgiver svar i. Rådet rådgiver og sekretariatet udfører de opgaver bestyrelsen beslutter. Rådet består af repræsentanter for interesseorganisationer og lokalområder. Til trods for at rådet mødes sjældent, har meget forskellige holdninger og er stort, er der en konstruktiv samarbejdsform som grunder i engagement og det at medlemmerne holder af området. Karen Boel Madsen opfordrede til, at dette konstruktive samarbejde fortsætter. Gennem tiden var bestyrelsen blevet bedre til at give rådet opgaver. Bestyrelsen lytter til rådets kommentarer også selvom meningene i de fremlagte forslag kan være forskellige. Karen Boel Madsen håbede, at ånden i bestyrelsen og rådet fortsætter i samme stil. Peter Saabye Simonsen takkede Karen Boel Madsen for en præcis og glimrende saglig fremlæggelse. Herefter orienterede Peter Saabye Simonsen om valget af Rådets kandidater til Nationalpark Vadehavets bestyrelse og om indstilling af kandidaterne til Miljø- og Fødevarerministeren, som udpeger to af kandidaterne ud af de fire indsendte forslag fra Rådet. Derefter forklarede Peter Saabye Simonsen, at indtil Rådets to bestyrelsesrepræsentanter er udpeget, kan rådet vælge at have to observatører med i bestyrelsen. Anne Marie Overgaard bad om ordet og forklarede, at arbejdet i besty-

	<p>relsen er meget spændende, da man bliver inddraget og får lov at se hvordan tingene foregår på tæt hold samt inddrages i ganske mange emner. Anne Marie Overgaard roste ånden og samarbejdsformen i bestyrelsen.</p> <p>Herefter var der valg til bestyrelsesposten. Der blev udpeget følgende kandidater til bestyrelsesposten:</p> <p>På herresiden fik Søren Vinding 14 stemmer og Ole Mouritzen 16 stemmer og dermed flest stemmer. På kvindesiden stillede Karen Boel Madsen op som den kvindelige kandidat til bestyrelsen, mens Anne Marie Slaikjær stillede sig solidarisk til rådighed i skrivelsen til Miljø- og Fødevareministeren for at sikre to kandidater, men med anbefaling om at Karen Boel Madsen bliver valgt.</p> <p>Rådet anbefalede, at Ole Mouritzen og Karen Boel Madsen indstilles til bestyrelsesposterne.</p> <p>Efterfølgende valgte et enigt råd Anne Marie Overgaard til formand og Steffen Steffensen til næstformand for rådet.</p>
Dagsorden pkt.:	3. Introduktion – Orienteringspunkt
Motivering:	Introduktion til Nationalpark Vadehavet og sekretariatets arbejde.
Referat:	<p>Peter Saabye Simonsen gennemgik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad Nationalpark Vadehavet er. • Historien og loven bag – herunder hvad vi skal skabe, bevare, styrke, understøtte og fremme. • Bekendtgørelsen for Nationalpark Vadehavet, som rummer det særlige aspekt, at vi skal arbejde på tværs af geografiske grænser til Tyskland og Holland. • Organisationen, herunder bestyrelsens og rådets meget demokratiske sammensætning med repræsentanter fra lokalsamfundene, organisationerne, kommunerne osv. Også sekretariatets medarbejdere blev præsenteret. • Den særligt gode dialogform og det særlige forhold at der ikke stemmes om tingene, men man taler sig til rette i bestyrelsen. Dernæst rådets rolle i forhold til bestyrelsen, om at være rådgivende. • Økonomien, med en bevilling på finansloven på 9,2 millioner kr. fra 2019 samt midler fra eksternt finansierede projekter • Nationalparkplanen, som styrer alt arbejde og som kom til på baggrund af 800 idéer fra lokalområdet. • Nationalparkens vision og mission samt strategi som inkluderer brugen af FNs 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. • Nationalparkens målsætninger og de seks indsatsområder, herunder samarbejdsflader nationalt og internationalt. • Endelig blev det ridset op, hvad rådsmedlemmerne kan forvente sig af arbejdet i rådet. <p>Der henvises i øvrigt til bilag 3.2, som var fremsendt forud for mødet. Ole Jacobsen spurgte om der benyttes studerende i sekretariatet. Peter Saabye Simonsen forklarede, at der er benyttet studerende, men ikke</p>

	så mange som vi gerne ville og at det muligvis skyldes den geografiske beliggenhed og den manglende offentlige infrastruktur i området. Det kræver, at man har bil, for at det fungerer at være studerende i sekretariatet.
Dagsorden pkt.:	4. Meddelelser – Orienteringspunkt
Motivering:	Der er et fast dagsordenspunkt hvor der orienteres om udvalgenes opgaver mm. Da der ikke er valgt repræsentanter til udvalgene, er der kun en kort orientering om udvalgene på dagens møde.
Referat:	<p>Peter Saabye Simonsen orienterede om, at rådets medlemmer er repræsenteret i forskellige udvalg. Der er ikke valgt nye medlemmer til udvalgene, men han fortalte, at de enkelte udvalgsmedlemmer orienterer om status under rådsmøderne. Der er normalt følgende orienteringspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyt fra formanden • Nyt fra Wadden Sea Forum • Nyt fra Partnerudvalget • Nyt fra Græsningsforeningen • Nyt fra Skibet • Nyt fra Sekretariatet herunder status for projekter og nyt informationsmateriale <p>Karen Boel Madsen orienterede om, at næste møde i Wadden Sea Forum er 8. maj og at der skal vælges en ny repræsentant til Forum fra rådet.</p>
Dagsorden pkt.:	5. Forslag til kommissorier for udvalg
Motivering:	<p>Rådet er af bestyrelsen blevet bedt om at komme med forslag til kommissorium for et kulturudvalg og et naturudvalg.</p> <p>Rådet vil på de kommende møder blive bedt om at arbejde med følgende emner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forslag til kriterier for at inddrage nye lodsejere og vurdere nye arealer i forbindelse med udvidelse af Nationalparken • Forslag til kriterier for uddeling af årets Nationalparkpris og årets Nationalparkpartnerpris.
Referat:	<p>Søren Vinding spurgte, om der havde været henvendelser fra lodsejere om at få sin jord med i Nationalparken, hvilket Peter Saabye Simonsen bekræftede.</p> <p>Merete Binderup spurgte, om man kunne foreslå, at et område kommer ind i nationalparken, så man f.eks. får de særlige, samlede geologiske områder med?</p> <p>Peter Saabye Simonsen forklarede, at en eventuel udvidelse kun kan ske, hvis en lodsejer retter henvendelse til Miljø- og Fødevarerministeren og beder om at få sit areal med. Inden da kan lodsejeren orientere nationalparkens sekretariat og bestyrelse, men det er ikke et krav.</p> <p>Omvendt, så har bestyrelsen besluttet ind til sidste møde, at det ikke har været opportunt at håndtere forespørgsler, da nationalparken har</p>

været i en opbygningsfase og først har skullet finde sine fødder, før det kunne komme på tale at se på eventuelle udvidelser af nationalparkens geografiske område. Han nævnedes, at både nationalparkerne i Thy og Mols Bjerge har foretaget udvidelser.

Dernæst introducerede Peter Saabye Simonsen rådet til dagens opgave fra bestyrelsen, som havde besluttet, at nationalparken eventuelt skal have et naturudvalg og et kulturudvalg. Udvalgene tænkes at kunne styrke bestyrelsens og sekretariatets arbejde og byde ind med faglighed. Udvalgene kunne eksempelvis også inddrages i arbejdet med partnere og konkrete projekter. Dagens opgave for rådet bestod i at komme med input til et kommissorium for de to udvalg.

Rådets medlemmer gik ud i fire arbejdsgrupper og kom efterfølgende med en række forslag til hvad henholdsvis natur- og kulturudvalgene skal arbejde med og hvordan de skal sammensættes.

Gruppebesvarelser:

Gruppe Natur 1:

Formålet med udvalget:

- Udvalget skal kunne rådgive
- Udvalget skal kunne varetage opgaver
- Udvalget skal være opmærksomt på tilstande
- Udvalget skal bidrage med kompetencer som ikke findes i råd, bestyrelse og sekretariat

Opgaver og funktioner:

- Udvalget skal være igangsættere
- Udvalget skal kunne vurdere sager
- Udvalget skal kunne give input til høringssvar
- Udvalget skal bidrage med viden til de trilaterale naturfaglige fora
- Udvalget skal være kritikere
- Udvalget skal have "flødeskumsopgaver"

Ansvar i udvalget:

- Udvalget skal "prikke" sekretariat og bestyrelse på skuldrene ved opmærksomhedssager
- Udvalget skal tage initiativ (men ikke bestemme)
- Udvalget skal samle viden og finde løsninger

Hvem skal have gavn af udvalget og hvem skal sidde i det:

- Udvalget skal bestå af fagfolk og ét medlem fra nationalparkbestyrelsen
- Udvalget skal være upolitisk

Hvor mange skal sidde i udvalget:

- Der skal være en grundkerne på 4-5 personer med mulighed for at inddrage specialister ad hoc

Gruppe Natur 2:

Formålet med udvalget:

- Udvalget skal udvide den samlede viden i NPV om naturen via lokal

	<p>viden/kendskab og/eller med generel viden på fagområdet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genvej til lokalkendskab/lodsejere/interessenter • Videns- og ressourcebank med henblik på større bredde • Sparring for bestyrelsen og sekretariatet <p><i>Opgaver og funktioner:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rådgivende – bl.a. idéer til fremtidige projekter • Katalyserende • Kontaktskabende • Medvirke ved udviklingen af projekter og i visse tilfælde være udførende • Opsøgende, men ikke køre egne projekter <p><i>Ansvar i udvalget:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen kommentarer <p><i>Hvem skal have gavn af udvalget og hvem skal sidde i det:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Udvalget skal gavne bestyrelse og sekretariat • Udvalget skal gavne nationalparkens borger og give ejerskab • Udvalget skal gavne naturen • Folk med lokalkendskab og interesse for og/eller viden om natur <p><i>Hvor mange skal sidde i udvalget:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 5-6 personer • Ad hoc udvidelse efter behov og i særlige sager. <p>Gruppe Kultur 1:</p> <p><i>Formålet med udvalget:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Udvalget skal indsamle viden på konkrete områder <p><i>Opgaver og funktioner:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Udvalget skal støtte op omkring sekretariatet ved behov <p><i>Ansvar i udvalget:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppen havde ikke taget stilling til dette <p><i>Hvem skal have gavn af udvalget og hvem skal sidde i det:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Udvalget skal understøtte fællesskabet i Vadehavet • Udvalget skal bestå af rådsmedlemmer og eksterne ad hoc personer med særlige fagligheder • Udvalget skal være bredt geografisk repræsenteret <p><i>Hvor mange skal sidde i udvalget:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppen foreslog, at man nedsætter et projektudvalg som afklarer hvad man vil, i stedet for at nedsætte et endeligt udvalg. <p>Gruppe Kultur 2:</p> <p><i>Formålet med udvalget:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspiration, ideer og sparring til sekretariatet og netværksformidlende <p><i>Opgaver og funktioner:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Medlemmer af udvalget skal have lyst til at arbejde med området
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Fødevarer – gastronomi • Kunst og kunsthåndværk • Kultur i bred forstand – kulturhistorie • Kultur og kreativitet i skolerne • Temaarrangementer <p><i>Ansvar i udvalget:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ikke noget ansvar – dette ligger hos bestyrelsen og sekretariatet • Fremme den forpligtigelse der ligger i målsætning omkring nationalpark loven <p><i>Hvem skal have gavn af udvalget og hvem skal sidde i det:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestyrelse og råd • Og eksterne kan deltage ad hoc <p><i>Hvor mange skal sidde i udvalget:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 6-8 personer + sekretariatet <p>Søren Vinding supplerede med, at vi skal have kompetencer, som råd og bestyrelse ikke har i forvejen, i spil, eksempelvis via personer som Karsten Laursen. Men det er frivillige man engagerer i udvalgene, så de skal ikke pålægges bundne opgaver.</p> <p>Ole Jacobsen påpegede, at der var tale om to forskellige typer udvalg – et advisory board og et udvalg med ”almindelige” borgere med viden og interesse.</p> <p>Mette Nielsen opfordrede til at man synkroniserer med kommunernes arbejde.</p> <p>Peter Saabye Simonsen takkede for rådets input. Forslagene vil blive skrevet sammen og sekretariatet vil gøre bestyrelsen opmærksom på, at der er forskellige holdninger til besætning af udvalgene, bl.a. om det skal være lokale folk i rådet eller det skal være udvalg besjælet med rene fagfolk.</p> <p>Peter Saabye Simonsen sluttede af med at orientere om rådets næste opgaver, som omhandler udarbejdelse af kriterier for eventuel inddragelse af nye arealer til nationalparkens areal samt arbejdet med at formulere kriterier og rammer for to nationalparkpriser som bestyrelsen tænker, kan bidrage til øget opmærksomhed og interesse for nationalparken blandet borgere og interessenter mfl.</p>
Dagsordenen pkt.:	6. Rådet som værter
Motivering:	Bestyrelsen ønsker at opfordre rådet til at være vært ved eller initiativtager til foredrag i lokalforeninger mv, dels for at formidle nationalparken dels for at lokalbefolkningen inddrages i nationalparkens virke.
Referat:	Peter Saabye Simonsen forklarede, at bestyrelsen tænker at det måske er muligt at bringe rådets repræsentanter fra lokalområderne i spil i forhold til at udbrede kendskabet til Nationalparken. Rådet har tidligere ytret ønske om at blive bedre ”klædt på” til at formidle nationalparken, og sekretariatet er ved at lægge sidste hånd på en række slides med en basisfortælling om Nationalparken, som rådet

	<p>kan bruge i forbindelse med at udbrede kendskabet til Nationalparken. Dette vil også understøtte rådsmedlemmernes rolle som ambassadører. Peter Saabye Simonsen opfordrede rådet til at tænke over hvordan de kommer i spil.</p> <p>Ole Jacobsen fortalte, at han arbejder med pod casts i sit daglige arbejde og foreslog, at man får rådet eller specialister til at fortælle hvad man kan opleve ved Vadehavet ved hjælp af pod casts.</p> <p>Søren Vinding sagde, at det for ham var besværligt at lade være med at fortælle om Nationalparken.</p> <p>Rådets holdning var, at de er indstillet på at indgå i et samarbejde omkring værtsskab.</p>
Dagsorden pkt.:	7. Eventuelt
Referat:	<p>Kent Rygaard spurgte ind til hvor der i området der er interesse for at blive inddraget i Nationalparken. Peter Saabye Simonsen forklarede, at det kunne han ikke svare på, men at bestyrelsen mener, at det er vigtigt at have klare kriterier på plads for eventuel optagelse af nye arealer før det er relevant at drøfte optagelsen af de konkrete arealer. Derfor vil rådet blive bedt om at tage emnet op til behandling, da det er et ret vigtigt emne. Eksempelvis havde NP Mols Bjerge fire henvendelser om nye arealer, hvor bestyrelsen i NP Mols Bjerge fandt, at de tre kunne leve op til natur- og / eller kulturværdierne i nationalparken, mens den fjerde lodsejer ikke tilførte noget attraktivt.</p> <p>Birgitte Thomsen gjorde opmærksom på Kulturkonferencen som afholdes i Skærbæk den 27. marts og opfordrede rådet til at deltage. Man kan købe billet på: https://billetten.dk/event/78322</p> <p>Søren Vinding opfordrede til, at Nationalparken undersøger konsekvensen af bundskrab i Vadehavet i forbindelse med østers- og muslingefangst.</p>